



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm**

**Wiestner, Jacob**

**Monachii, 1705**

V. De Dignitatibus & Beneficijs in Germania Reservatis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

totius Gallia Regni nomine convenit; ut Rex in posterum ad Archi- & Episcopatus, Abbatias, Prioratus & monasteria nominationes, & secundum has Papa collationes faceret: cæteras verò dignitates & beneficia in quovis mense vacantia collatores Ordinarii, Graduatarum præcipue personarum habitâ ratione, quibusdam liberè, aliis ad Universitatum nominationem conferrent: Gratia verò Expectativa & reservationes beneficiorum generales ac Speciales à sede Apostolica in posterum nullæ emanarent. Super quibus *Constitutionem*, quæ incipit *Primitiva*, à memorato Papa 14. *Calend. Jan. 1516.* editam Petrus Rubuffus uberrimè eoque eruditissimò Commentariò illustravit.

74. Non multò post Gallicana, eòdem Papâ Romæ sedente & Sigismundo Bathoreo in Polonia regnante, inter sedem Apostolicam & Nationem Polonicam inita, & à Clemente VII. *Constitutione*, quæ incipit *Cùm singularem*, 5. *Calend. Decembr. 1526.* publicatâ cum ampliatione confirmata sunt Concordata, quæ cum Germanis in multis conveniunt, & Ecclesiasticæ pariter Regiæque legis & publicæ pactionis instar hodièque custodiuntur.

**ARTICULUS V.**  
**De Dignitatibus & Beneficiis in Germania Reservatis.**

**SUMMARIUM.**

75. Talia sunt I. *Vacantia per obitum alicujus Cardinalis:*  
76. II. *Variarum Officialium Papa:*  
77. III. *Verorum, ejus duntaxat, Com-*  
*mensalium:*

78. IV. *Legatorum, Collectorum, The-*  
*saurariorum Apostolicorum &c.*  
79. V. *Vacantia apud Sedem seu in Cu-*  
*ria,*  
80. *Ubi audientia causarum & litera-*  
*rum Apostolicarum expeditio est.*  
81. *In Curia vacant beneficia, intra duas*  
*dies,*  
82. *Et, dum illam sequuntur, deceden-*  
*tium:*  
83. *Uti & resignata in manibus Papæ.*  
84. *Et per sententiam privationis ab*  
*eo latam amissa.*  
85. *Curata, in Curia sede vacante va-*  
*cantia, Ordinarius statim:*  
86. *Cætera verò post mensem conferre*  
*potest.*  
87. VI. *Vacantia per translationem,*  
*depositionem &c. à Papa sa-*  
*ctam.*  
88. *Secundum aliquos quævis, amissa*  
*ipso jure.*  
89. *Verius ista reservata non sunt.*  
90. *Etiamsi ob Hæreses,*  
91. *Vel Simonia Confidentialis crimina*  
*sint amissa.*  
92. VII. *Vacantia per assecutionem di-*  
*gnitatis &c. à Papa obtenta:*  
93. *Nisi ista obtenta sit virtute Expecta-*  
*tiva,*  
94. *Vel Episcopatus sit merè Titularis,*  
95. *Vel obtentus collatione Archiepisco-*  
*pi Saluburgensis,*  
96. *Vel cum eo, ad beneficia perpetuò re-*  
*tinenda, Papa dispensari.*  
97. *Electis beneficiorum resignationem*  
*ante Confirmationem permit-*  
*tentium,*  
98. *Et negantium DD. Opiniones ac*  
*fundamenta:*  
99. *De hisque sensus Auctoritatis.*  
100. *Resignare beneficia electi nequeunt*  
*post Confirmationem.*  
101. VIII. *Archi- & Episcopatus &c. ad*  
*quos ce-*

quos celebrata electio minus Canonica,

102. IX. *Eaque cassata, vel postulatio repulsa &c. fuerit.*

103. X. *Prima dignitas in Ecclesia Collegiatis, & secunda in Cathedralibus:*

104. *Nonnullis tamen speciali Jure exceptis.*

75. **P**ost inita & supremâ autoritate confirmata Concordata, sedis Apostolicæ dispositioni reservatæ in Germania nostra sunt Primò dignitates & beneficia Ecclesiastica, vacatura per obitum alicujus S. R. E. Cardinalis, Concord. §. *Placet nobis, Extravag. ad Regimen 13. inter com. hac Rubr. & Cancell. Apistol. Reg. 1.* Quare, si in Germania etiam nostra Episcopus Cardinalis obeat, Capitulum Cathedralis successorem eligere validè non poterit: nisi sibi providerit de Indulto speciali. Atque hæc causa fuit, cur post obitum Sermi. & Eminentissimi Philippi, ex Bavaricæ Ducibus Episcopi Ratisbonensis & S. R. E. Cardinalis, à Capitulo Cathedrali celebrata electio de persona R. m. & J. U. m. Sigismundi Friderici Fuggeri Ferraricæ in Consistorio Apostolico fuerit cassata: licet postea eidem personæ, quantumvis nulliter electæ, propter eximias dotes ac merita à summo Pontifice de eadem Ecclesia fuerit provisum, Branden in *cit. Concord. q. 6. n. 11.*

76. Secundò, dignitates, beneficia & officia, quæ vacant per obitum Officialium sedis Apostolicæ: non tamen in Germania indiscriminatim omnium, ut *Extrav. & Reg. 1. cit.* sed certò numero expressorum, Concord. §. *Placet cit.* scilicet Vice-Cancellarii, Camerarii, septem Notariorum, Auditorum literarum contradictarum & Apostolici Palatii causarum

Auditorum, Correctorum, centum & unus Scriptorum literarum Apostolicarum & viginti quatuor Penitentiarie præfatæ sedis & viginti quinque Abbreviatorum, & aliorum viginti quatuor Capellano- rum sedis ejusdem in Epitaphio, hoc est, Syllabo seu Albo Curialium, descriptorum: quorum tamen beneficia non, ut *Extravag. & Reg. cit.* perpetuò, sed *Quamam ipsa officia actualiter tenebunt*, sedis Apostolicæ provisioni sunt reservata; ut adeò, depositò officio, reservatio ipsorum beneficiorum cesset, juxta *Constitutiones* Eugenii IV. quæ incipit *Pastoralis, pridie Calend. Novemb. 1441.* & Pii IV. quæ incipit *Laudanda, Calend. Febr. 1458.* editas: & reservata non sint beneficia, quæ ante susceptum officium & post hoc dimissum tenebant, cum morerentur, Wagnereck in *Concord. Exegeti §. 1. n. 3.* & Pirrhing *ad hanc Rubr. n. 357. limit. 3.* Atque ob hanc reservationem, mortuò in Urbe Franciscò Oranò S. Palatii Auditore, tres Præposituræ, quas in diocesi Leodiensi obtinuit, quantumvis aliàs essent Electivæ, collatæ sunt à summo Pontifice; cum, quòd in Curia, tum verò; quòd per obitum alicujus sedis Apostolicæ Officialis vacarint, Branden *cit. q. 6. n. 5.*

Tertiò beneficia Commensalium; 77. non quidem alicujus S. R. E. Cardinalis, ut *Cancell. Reg. 3.* sed solius Papæ: & istius etiam non, ut *Reg. & Extravag. cit.* indistinctè omnium, etiam fidorum, sed verorum duntaxat: quales ultra Officiales priori casu enumeratos sunt sedis Apostolicæ Referendarii, Protonotarii, Auditores Rotæ, Cubicularii, Secretarii, Subdiaconi, Acolythy & alii Officiales, qui ex Palatio Apostolico panem seu victum habent, in eoque summo Pontifici defer- viunt & custodiam habent, sive in eodem palatio habitent & comedant, sive non: quos aliòsque referunt, & à commensalibus &

libus & familiaribus Papæ sicutis distinguunt Simonetta *de Reservat.* q. 35. à n. 25. Gonzalez *in Reg.* 8. gloss. 51. à n. 16. & Barbosa *de offic. Episc.* alleg. 57. à n. 106. Hujusmodi tamen etiam beneficiorum reservationem Leodii solum durare, quamdiu tales Papæ veri commentales actualiter existunt: & cum tales esse desinunt, cessare, desumitur ex tenore Constitutionum Apostolicarum Eugenii IV. n. 2. & Pii II. n. 4. relatarum à Nicolart *in Concord.* Tit. 3. dub. 1. §. 14. & 15.

78. Quartò dignitates ac beneficia quoruncunque sedis Apostolicæ Legatorum, Collectorum fructuum & proventuum, Cameræ Apostolicæ debitorum, & in terris Romanæ Ecclesiæ Rectorum ac Thesaurariorum deputatorum seu missorum, ubicunque eos antequam ad Curiam Romanam redierint seu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis, §. *Placet* & *Extravag. cit.*

79. Quintò vacantia apud sedem §. & *Extravag. cit.* Qua in re tamen dubium controversumque est, an idem sit vacare apud Sedem & in Curia. Sunt enim DD. qui inter ea non unum, & illud præcipuè agnoscant discrimen; quod vacatio apud Sedem per obitum in ea: in Curia autem aliis etiam modis contingat. Sed discrimen hoc non congruit Concordatis: quibus, cum dignitates ac beneficia apud Sedem quoquò modò Vacatura reservantur, vacationem apud Sedem non obitu duntaxat, sed aliis quoque modis induci, aperte supponitur. Idem non congruit Rescripto Clementis III. c. *Licet* 2. in 6. ubi utrâque phrasi disertè intelligit idem; cum enim prius vetuisset; ne Ecclesias & beneficia, *Quæ apud sedem deinceps vacare contigerit, aliquis præter Romanum Pontificem conferre alicui præsumeret, mps aliis quidem, sed ejusdem significa-*

tionis verbis subjecit exceptionem: *Nisi sit ei super conferendis iisdem in Curia vacantibus specialis & expressa auctoritas ab ipso Pontifice attributa:* quæ exceptio, si de beneficiis apud Sedem vacantibus non esset, ac proinde apud Sedem & in Curia vacare non esset idem, aperte inepta foret; quòd esset de re, à Regula generali diversa.

Dubium tamen ulterius est, quid Curia nomine intelligatur. Quidam enim cum Panormit. *in c. Ego* N. 4. de *Jurejurando* n. 16. & Felino *ibid.* n. 9. eò locum, in quo Papa præfens est. Alii eum, in quo, sive præfente sive absente Papâ, ejus Cancellaria, causarum & literarum Audientia est, intelligunt: idque desumunt ex *Clement. Ne Romani* 3. de *Elect.* cujus §. *Sanè* nomine loci Audientia Curia notatur. In hoc de vocis significatione dissidio, licet saltem quoad effectus alios, v.g. ut Papæ utrobique servientes omnibus curialium prærogativis gaudeant, ut in *Constitutione* Pauli III. cujus meminit Garcia p. 5. de *Benefic. cap. 1.* n. 396. una eademque curia in utroque loco constitui videatur; ut in uno loco in *Capite*, in altero in *Corpore* esse intelligatur: idemque quoad reservationem asserentium Opinio verisimilis sit: quoad hanc tamen diceesium Ordinariis favorabilis & satis probabile etiam est, Curia & Sedis Apostolica nomine venire locum, in quo causarum atque literarum Apostolicarum audientia & expeditio est, ut cum Navarro de *Datis* & *promiss.* nor. 17. n. 29. & aliis à *cit.* Garcia n. 388. relatis censuit laudatus P. Weiss *in Concordat.* n. 26.

Porro, tanquam apud Sedem & in Curia vacantes, reservata imprimis sunt dignitates etiam Episcopales & beneficia quæcunque eorum, qui quoruncunque negotiorum causâ ad Curiam Apostolicam acces-

- tam accedunt, ab eâve recedunt: si in Curia, aut etiam extra eam in locis, ultra duas dietas legales, sive iter duorum dierum, computatis pro uno viginti Italicis, arg. l. *Vicena* 1. ff. *Si quis cautionibus*, sive quatuor aut ad summum quinque milliariis Germanicis, moriantur, Concordat. §. *cit.* Glossa in c. *Præsenti* 34. in 6. V. *Legales* cit. Gonzalez Gloss. 43. n. 25. Wagnereck in c. *cit.* §. *Ultra duas* & Pirrhing *ad hanc Rubric.* n. 335. Deinde beneficia Curialium, qui Curiam ab uno loco in alium translata sequentes, in itinere vel loco, unde receditur; forsitan infirmi remanentes, vel peregrinationis, infirmitatis seu recreationis aut alia quacunq; ex causa ad quavis loca, ultra duas dietas non remota, & in quibus proprium domicilium non habent, secedentes, rebus humanis eximuntur; quia isti ex animi destinatione aut negotiorum seu causarum qualitate continuant curialitatem, Wagnereck in c. *Præsenti* cit. §. *Si eos*. Præterea vacantia per resignationem factam in manibus Papæ; hæc enim vacationem in curia inducit, etiam si mediante procuratore, extra eam constitutò, fiat, Joan. Andr. in c. *Licet* cit. n. 7. ubi Anchoran. n. 1. Flaminus de *Resignat.* Lib. 9. q. 14. à n. 1. Simonetta q. 28. à n. 1. Covarruvias *Prætic.* q. 36. n. 4. & Gonzalez gloss. 12. §. 1. n. 42. Ratio est; quòd beneficium, cui, ejus resignationem in manibus suis factam admittendò, manum Papa apposuit, in Curia vacasse intelligatur, cit. Gonzalez Gloss. 52. n. 7. & Barbosa de *Offic. Episc.* alleg. 57. n. 22. qui provisioni Apostolicæ etiam reservata, ajunt, beneficia in manibus Episcopi proprii in Curia resignata. Demum, quorum vacatio inducitur per sententiam privationis, contra præsentem sequè dependentem, vel contumaciter absentem in Curia latam; quia beneficium ibi va-

care intelligitur, ubi fit actus, quò inducitur privatio, Francus in c. *Præsenti* cit. §. *Sanè* n. 4. Garcias cit. cap. 1. n. 73. & Barbosa alleg. cit. n. 24.

Excipiuntur tamen parochialia & 85. cætera beneficia curata, in Curia per obitum aut aliter vacantia, sede Apostolica vacante, & de quibus antè vacantibus Papa ante obitum nihil disposuit; hæc enim Ordinarii collationi permittuntur à Bonifacio VIII. c. *Si Apostolica* 35. in 6. ex speciali ratione favoris Ecclesiarum & animarum, quibus diuturna vacatio damnosa & periculosa esse solet, c. *Ne pro defectu* 41. de *Elect.* Quæ c. *cit.* dispositio, licet beneficia non actu, sed habitu duntaxat curata ob cessantem in eis rationem, & beneficia actu curata, sed propter inferiorum collatorum negligentiam ad sedem Apostolicam devoluta, & quæ extra curiam aliâve ratione quam ob dictam vacationem reservata sunt, non comprehendat, Franc. in c. *Si Apostolica* cit. n. 2. & Garcias cit. cap. 1. à n. 104. mutata tamen & correctâ non est per *Extrav. Pia* 1. *inter com.* quia hæc ejusdem Bonifacii VIII. & ante c. *cit.* edita; ac proinde ipsi potiùs, quam c. *cit.* dispositioni per ipsam est derogatum. Neque per *Extravag. Etsi* 3. cit. quia Constitutio hæc à suo conditore Clemente V. ad beneficia apud Sedem Apostolicam ad præsens, & sui Pontificatus durantis tempore Vacantia expressè restricta est; ut ad eò cum ipso expirârit. Neque etiam per *Extravag. Ad regimen* cit. quia hujus dispositiones generales per c. *Si Apostolica* cit. specialem, & animarum favorem concernentem, de parochialibus & ad tempus Apostolicæ sedis vacantis tempus restrictam dispositionè restringuntur ac limitantur, arg. *Reg. Generi* 34. in 6. cit. Garcias à n. 99. Wagnereck in c. *cit.* Pirrhing n. 338. & Weifs. n. 37.

Cætera

86. **C**etera etiam dignitates ac beneficia ratione vacationis apud Sedem seu in Curia, non alia ratione reservata, si Papa intra mensem a vacationis inducta, non ejus primum nota, die computandum de ipsis non provideat, postea ab Ordinario collatoribus per seiplos aut Vicarios suos generales conferri valent, ex decreto, relato *c. Statutum 3. in 6.* quod Gregorius X. in Concilio Lugdunensi *c. Licet* cit. rigorem ita temperavit; ut ejusmodi beneficia conferre non Papa tantum, sed etiam Ordinarius collator possit, locusque sit preventioni: & si ab ipso five ab Ordinario collatore, prius facta collatio postea ab alterutro facta provisioni preferatur, Franc. in *c. Statutum cit. n. 6. cit.* Garcias n. 97. Barbosa in *c. cit. n. 7.* & ibi Wagnereck §. *Demum*, ubi *c. cit.* dispositioni locum hodieque esse ejusque speciali, *Extravag. Pia & Ad Regimen cit.* dispositionibus generalibus non derogatum, ait; quod etiam Zerola *Prax. Episc. p. 2. V. Reservatio §. 7.* Laiman in *c. cit. num. 7.* & cit. Pirthing n. 332. docent.

87. **S**exto dignitates ac beneficia vacantia per depositionem, privationem, translationem autoritate sedis Apostolica factas, Concord. §. *Placet cit.* & *Extravag. Ad Regimen cit.* ratio est; quod hujusmodi dignitates ac beneficia apud Sedem five in Curia vacare intelligantur, ex quo eorum vacatio per depositionis vel privationis sententiam in Curia latam, vel in ea decretam translationem est inducta, Laiman *Lib. 2. tract. 2. cap. 11. n. 1. §. Quinto.* Ex hac certe causa superioribus annis Capitula Cathedralia Ratisbonense ac Frisingense Ecclesis suis, per R. mi & Ser. mi Electoris Colonienfis, Principis & Episcopi sui ad Leodiensem Ecclesiam translationem vacantibus & propterea reservatis, ad Episcopi electionem proce-

dere non potuissent, nisi eligendi facultas sedis Apostolica speciali gratia eis fuisset indulta.

Dubium & maximi praedicti quæstio est, an reservata sint dignitates ac beneficia, vacantia per privationem ob crimen inductam ipsò Jure. Affirmat id Branden in *Concord. q. 10. n. 8.* & Cochier ad *Reg. 8. gloss. 7. n. 19. casu 18.* hujusmodi beneficia in Curia vacantibus accedentes cum Flaminio *Lib. 11. de Resignat. q. 8. n. 6.* ea ductò ratione; quod eorum privatio per sententiam in Curia latam inducatur, hoc ipsò; quod in Curia conditum & publicatum sit seu Constitutio, delicto ipsò factò contrahendam beneficiorum privationem annectens, Atque ex hac causa DD. *cit.* sedis Apostolicae dispositioni reservata volunt beneficia vacantia ob non factam debito tempore resignationis publicationem; Uti & per crimina hæreseos & Simoniam confidentialis; quod istorum rei beneficiis suis privati sint ipsò Jure, *c. Ad abolendam 9. V. Presenti, de Hæresicis & Constitut. Pii IV. quæ incipit Romanum, 17. Calend. Novemb. 1564.* & Pii V. quæ incipit *In tolerabile, Calend. Junii 1567.* publicatis.

Sed hac in re locus est à DD. agnita distinctioni inter sententiã declaratoriam criminis, beneficiorum privationem inducentis; vel enim ea à Papa ejusve Curia aut ab aliquo per rescriptum Apostolicum delegato, vel à dioecesis, Ordinario est lata?

Si prius, beneficia reservata sunt ipsis Germaniæ Concordatis, disertè reservantibus beneficia vacatura per depositionem, privationem &c. *Per Nos*, id est, Papam seu *Autoritate nostra* in Curia vel per delegatos factas & in antea faciendas subtileet.

Si posterius, ea reservata, cum Rebuffo in *Reg. Cancell. 24. aliis 26.* & Simonetta

monetta de Reservat. q. 99. negant Laiman in c. Licet cit. n. 8. Engel ad hanc Rubric. n. 18. & Weils in Concord. n. 23. Ratio est; quia beneficia, ipsò Jure vacantia ob crimen, Extravag. Ad Regimen cit. & in Concordatis non reservantur in specie; cum ipsorum ulla mentio expressè non fiat; neque etiam in genere, sive sub generali reservatione vacantium in Curia; quia per privationem in ista factam ea duntaxat beneficia vacare intelliguntur, quæ alicui (vel etiam pluribus determinatis personis) præsentii sèque defidenti aut contumaciter absentis in pœnam criminis per sententiam sunt adempta: vel is declaratus est reus criminis, ejusmodi privationis pœnam inducentis, ut colligitur ex eo; quod, si per privationem solò Jure inductam vacantia essent reservata, opus non fuisset speciali reservatione beneficiorum ipsò Jure vacantium ob crimen hæresis; ac proinde supervacanea esset Constitutio Pii V. ea sedi Apostolicæ reservantis; cum iis hæreticus ipsò Jure privatus sit V. Præsenti cit. Accedit; quod, si Jus Ecclesiasticum beneficiorum privationem decernens vacationem in Curia & reservationem induceret, reservata essent omnia beneficia, quæ alterius incompatibilis affectuione, contractu matrimoniali, Religionis professione, vita militari &c. amittuntur; cum ipsorum omnium privatio, ipsò factò contrahenda, Jure Ecclesiastico sit decreta, c. De multa 28. de Præb. & dignit. c. 1. c. Quod à re 3. de Cleric. conjug. c. Beneficium 4. de Regular. in 6. c. fin. junctâ Glossâ V. Redierint, de Cleric. non resid. quod à Germaniæ nostræ DD. sensu & Ecclesiarum usu seu praxi est alienum. Sed hinc

90. Aliud, & ipsum quoque non modici præjudicii dubium nascitur, an Germaniæ Ordinarii conferre valeant beneficia ejus,

in quem Hæreseos criminis declaratoriam sententiam in mense Apostolico ipsi protulerunt. Negant hoc quoque Branden & Cochier l. cit. quod hæretici beneficia reservata sint cit. Constitutione Piana, eaque Constitutio etiam afficiat Germaniam nostram: quod Branden cit. n. 8. nervosâ ratione evinci existimat; quia ex una, Papa per Concordata nec potuit sibi ligare manus, quò minus in criminis vg. hæreseos reos pœnam privationis beneficiorum cum istorum reservatione statuere queat: ex altera verò parte, eam pœnam in criminis hæreseos reos Pius V. statuit Constitut. cit. (hoc ipsò; quòd Romæ publicata sit) non minus Germanicam quàm cæteras Nationes afficiente: sicut ipsam quoque afficiunt constitutiones, beneficia ob non factam publicationem & Simoniam Confidentialem vacantia reservantes: quantumvis multis annis post Concordata sint publicata.

Sed rationis istius nervus fortis non est; quia, esto Papa concordatis ex justa causa & de potestatis Apostolicæ Plenitudine valeat derogare, eorum tamen specialium & in pactione publica fundato Juri derogare velle non censetur, nisi id clarè exprimat: quod per constitutiones, beneficia ob hæresis & Simoniam Confidentialis crimina vacantia sine ulla Concordatorum mentione reservantes, factum non est; cum speciali, præsertim in pactione publica fundatâ, dispositioni ac privilegio per generalem, sive antè sive postea editam, ordinationem non derogetur; arg. c. 1. de Rescript. & Reg. Generi 34. in 6. præsertim, si speciali nullâ contrariâ dispositione sine privilegiatâ consensu se derogaturum, utriusque conditor promisit, sicut Papa fecit §§. De cæteris. Ita DD. pro prioris dubitationis resolutione allegati.

Neque in contrarium facit; quòd  
L. 2. ob qua

ob non factam publicationem reservata beneficia conferre Germaniæ Ordinarii non possint, juxta dicta *Lib. 1. tit. 10. n. 118.* quia de his id dictum est; quòd ea propter factam in manibus Papæ atque ab isto admissam resignationem vacant in Curia.

91. Neque etiam; quòd, ne à Pio V. facta reservatio beneficiorum amissionum per Simoniam Confidentialem Galliam, ampliora, quàm sunt Germaniæ, Concordata habentem, afficeret, Sixti V. speciali indultò sit obtentum; quia indultum hoc in effectu declaratorium est. Neque refert; quòd eò Sixtus asserat, constitutiones, beneficiorum ob Simoniam vacantium reservatorias, à se relaxari; quia de improprie dicta & declarationis vim habente relaxatione est exaudiendus: quòd modò *Irritare & Absolvere* in Jure quandoque idem est, quòd actum esse irritum aut aliquem vinculo non ligatum declarare, *Glossa in c. 1. V. Relinquenda, de Cleric. conjug. & in c. Pervenit. 2. V. Absolvimus, de Jurejurando, ubi Zælius n. 47. & Engel cit. n. 8. ad 3.*

92. Septimò dignitates ac beneficia auctoritate Apostolicâ promotorum ad Patriarchales, Archi- & Episcopales Ecclesias & regimina monasteriorum: nec non vacantia per assecutionem pacificam alicujus Prioratûs, Dignitatis, Personatûs aut alterius Beneficii vel Officii Ecclesiastici, à Papa sive literarum Apostolicarum auctoritate immediatè obtenti vel obtinendi, §. *Placet nobis cit. ad finem & Extravag. ad Regimen cit.* quâ, omisâ & concordatis expressâ dictione *immediatè*, tacitè excepta & Ordinariorum collatorum provisioni permisâ sunt beneficia, quæ vacant per assecutionem v.g. dignitatis auctoritate Apostolica solum mediatè v.g. à Legato à latere vel ab executore Mandati de providendo alicui de benefi-

cio proximè vacaturo collatæ; *Wagnerck in Concord. §. 1. n. 4. & Pirrhing cit. n. 357. limit. 5.* Ratio reservationis beneficiorum, vacantium per assecutionem dignitatis &c. à Papa immediatè obtentæ, ea est; quòd talia beneficia in Curia vacare intelligantur. Unde ad Episcopatum promoti & quibuscunque aliquod beneficium, cum uno vel pluribus aliis incompatible, à Papa in pluralitate non dispensante confertur, eorum beneficia omnia antè obtenta Apostolicæ dispositioni reservata sunt etiam in Germania nostra, *cit. Garcias p. 11. cap. 6. n. 5. Laiman in c. Licet cit. n. 7. Cochier ad Reg. cit. n. 2. Nicolars in Concordata Tit. & dub. 1. §. 23, & Weis in Concord. num. 29.*

Neque obstat; quòd in Germania nostra Archi- & Episcopatus sint Electivi, *Concord. §. Item Placet*; quia vacatio beneficiorum electi ad illos non inducitur ipsâ electione, sed istius primùm confirmatione; quâ factâ ad Episcopatum assumpti beneficia, tanquam vacantia in Curia, conferuntur: licet ad effectum, ut eorum jam amissionum possessionem provivis apprehendere valeat, exigatur; ut assumptus Episcopatum etiam quoad pacificam & fructiferam possessionem adeptus, vel in culpabili mora possessionem capiendj sit, *Panormit. in c. Cum in can. 7. de Elect. n. 6. Garcias cit. cap. 11. num. 7. & 8. & Laiman in c. Licet cit. num. 7.*

Excipiuntur tamen primò beneficia, quæ vacant per assecutionem pacificam dignitatis aut alterius beneficii Ecclesiastici virtute gratiæ Expectativæ, à sede Apostolica obtentæ & sortitæ effectum; talia enim, licet *Extravag. ad Regimen cit.* inductæ reservationis generalitate etiam ipsa comprehendantur, Concordatis tamen excepta & Ordinariorum collationi



collationi liberæ relicta sunt, §. *Placet cit. ad finem*; ne collatores isti nimium gravarentur, si liberè conferre non possent beneficia vacantia virtute ejusmodi gratiæ, quæ Concordatorum initorum tempore frequentiores erant, quàm post decretum S. Synodi Tridentinæ *Sess. 24. cap. 19. de Reformat.*

94. Excipiuntur secundò beneficia promotorum ad Episcopatus Titulares in partibus infidelium: quales in Germania nostra sunt eorum, qui Episcoporum vices in Pontificalibus gerunt, & vulgo *Suffraganei* nominantur; cum enim isti Episcopatum suorum possessionem & administrationem non habeant, & per eos non stet, quò minus eas consequantur, ipsorum beneficia per promotionem ad ejusmodi Episcopatus nec vacant, nec reservantur, *arg. c. Cum in cunctis cit. S. Cum verò, Flaminio Lib. 3. de Resignat. q. 1. n. 89. Simonetta de Reservat. q. 27. n. 7. Cochet ad Reg. 24. n. 26. & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 57. n. 34.*

95. Excipiuntur tertio in eadem Germania promoti ad unum ex quatuor Episcopatus, quos ex speciali sedis Apostolicæ indulto confert Romanus ac Cellissimus Princeps Archiepiscopus Salisburgensis; cum enim ad hos provisione Apostolicâ non promoveantur, eorum beneficia *Extravag. ad Regimen & Concord. §. Placet cit.* reservata non erunt, ut probè notat Engel *ad hanc Rubric. n. 35.*

96. Excipiuntur ab aliquibus quartò beneficia, quæ ad Episcopatus, per suæ electionis Apostolicam confirmationem aut hujusmodi provisionem aliam, promoti retinent ex speciali gratia seu dispensatione Papæ. Ista tamen Simonetta *cit. q. 27. n. 7.* & alii adnumerant reservatis. Ego interesse existimo, an cum ipsis ad beneficia ad tempus duntaxat, vel perpetuò retinenda sit dispensatum: eâ-

que priori, non etiam posteriori casu reservatis accendenda. Ratio prioris est; quòd eò casu concessa videantur in commendam solum temporalem, quæ reservationem non tollit; cum ista, si aliud Jure expressum non sit, tamdiu duret, donec per concessionem beneficii in titulum fuerit consummata & consecuta effectum. Posterioris autem; quia ea, quæ ex dispensatione perpetuò retinentur, quasi novâ collatione in titulum concessa, eaque concessione reservatio consummata censetur. Quare priori casu, tempore, ad quod retentio indulta est, exactò, beneficium ad Papam: posteriori verò promoti morte vacans beneficium, quod ex dispensatione retentum erat, ad inferiorem collatorem pertinere, verisimilius censet *cit. Weiss. n. 32.*

Dubium & in praxi agitata controversia est, an Cathedralis Ecclesiæ decanus aut Canonicus in Episcopum electus, antequam à sede Apostolica confirmetur, decanatum vel canonicatum resignare valeat in manus capituli, & hoc eos conferre. Cui ansam præbet, quòd Cancell. Apostol. *Reg. 24.* hòc casu decanatus, canonicatus &c. sedis Apostolicæ provisioni reserventur; & propterea quæcunque eorum præviâ resignatione factæ collationes ac provisiones irritæ declarentur.

Hæc tamen Regulâ non obstante, ejusmodi resignati decanatus &c. resignationem & liberam etiam collationem in Germania nostra subsistere, cum Flaminio *Lib. 3. de Resignat. q. 6. n. 91.* censet Engel *ad hanc Rubr. n. 37.* eâ per motus ratione; quòd Regulâ isti locus non sit in provinciis, in quibus vigent Concordata; cum in his eæ duntaxat dignitates, beneficia &c. reserventur, quæ comprehenduntur Concordatis: Germaniæ autem Concordatis resignationum &c. colla-

collationum ante Confirmationem factarum ulla mentio non fiat. Rationi huic non modicam vim confert; quòd ex una, *Reg. cit.* ab Innocentio VIII. edita sit post Concordata: hisque & ipsis clausa *Extravag. Ad Regimen cit.* adiciat aliquid novi, atque irritet præviã renuntiatione factas collationes dignitatum & beneficiorum ante promotionem seu electionis confirmationem: quæ irritatio cum *Extravag. cit.* & Concordatis inserta non sit, Germaniam non afficiet; cum in istius Concordatis Papa disertè asserat, eorum observantiam *Deinceps duraturam, nisi in futuro Concilio de ipsius Nationis consensu aliter fuerit ordinatum:* atque etiam promittat, se inferiorum collationes quacunque aliã, ipsis Concordatis non expressã, reservatione non impediturum *§§. De ceteris cit.*

98. Ratione hæc vel non ponderatã, vel nihil moti Branden in *Concord. q. 7. n. 2. & q. 9. n. 4. Cochier ad Reg. cit. n. 24. Nicolarts cit. dub. §. 32. & Wagnereck ad Reg. cit. §. Ad hujus*, ejusmodi collationes hisque prævias renuntiationes viribus destitui contendunt; quòd *Reg. cit.* implicite contineatur in *Concord. & Extravag. cit.* expressè reservantibus beneficia, quæ authoritate Apostolica ad Archi- & Episcopatum Ecclesiarum regimina promoti obtinent tempore ejusmodi promotionum: cui reservationi accedens *Reg. cit.* declarat, collationes ac resignationes ante confirmationem, post electionem tamen, factas irritas pronuntiandò, cum; quòd ad dignitates Pontificales promotio per electionem quodammodo inchoetur: tum verò; quòd ejusmodi resignationibus hæcque secutis collationibus aperte præjudicetur sedi Apostolicæ: cui per Concordata reservatum jus conferendi beneficia promotorum per ipsas ferè ex-

cluderetur; cum in concordia electi, tanquam de sua promotione moraliter certi, ad beneficiorum suorum resignationem ea perentium importunitate perumque inducerentur. Atque hunc de controversia sensum confirmat decisio Rotæ in causa Præposituræ Paderbornensis, ita factam provisionem irritam pronuntiantis; quòd dicta Regula, cum ad excludendas fraudes tendat, favorabilis sit & declarativa *Extravag. Ad Regimen cit.* Concordatis, ut dictum, comprehensæ. Verùm hæc decisio eã potissimum ratione nitetur; quòd Præpositura dignitas post Pontificalem prima in Ecclesiis Cathedralibus, & principalis sit in Collegiatis; ac proinde ipsis Concordatis specialiter reservata.

99. Quare, licet posterioris hujus Opinionis rationi non parùm tribuam, ei tamen prævalere existimo allatam priori, cum; quòd *Reg. cit.* Concordatis hisque clausa *Extravag. cit.* revera aliquid novi superaddat: tum verò; quòd promotio Apostolica post electionem jam perfectam primùm inchoetur: & decanatum, canonicatum &c. ante confirmationem resignans, quòd jure suo utatur, in fraudem alicujus legis aliquid agere non videatur, *arg. l. Nullus §. ff. de R. l. præsertim, cum ea resignatio fieri queat in bonum Ecclesiæ, ut scilicet in concordia electo ad aulam Episcopalem transeunte & administrationem accipiente, juxta c. Nihil 44. V. Ceterum, de Electi. sit, qui in illa decani munere fungatur. Quibus rationibus ducti in priorem sententiam aperte concedunt Laiman in c. Licet cit. n. 9. & cit. Weiff. n. 30.*

100. Non desunt DD. qui, ad Episcopatus promotorum beneficia etiam post electionis Confirmationem in Capituli manus resignari ante Consecrationem & adeptam

depram Episcopatus pacificam & fructiferam possessionem posse, asserant; quod ante hujusmodi possessionis assecutionem non vacent, per textum *c. Cum in cunctis cit.* cujus §. *Cum verò* ea pro vacantibus habentur, cum promotus confirmationem electionis acceperit, & Ecclesiasticorum honorum administrationem habuerit, aut decursum fuerit tempus, de consecrandis Episcopis à SS. Canonibus definitum; ob cujus administrationis ac possessionis defectum Episcopatus in partibus infidelium obtinentium beneficia per Apostolicam confirmationem non vacant. Sed melius alii, ejusmodi promotorum beneficia post electionis confirmationem in manibus capituli resignata ab isto conferri posse, negant, partim; quod *Extravag. cit. & Concordat. §. Rursus* sedis Apostolicæ provisioni reserventur beneficia, quæ tempore promotionis obtinent & per eam sunt vacatura: qualia procul dubio sunt, quæ habebant tempore confirmationis, quæ ad Episcopatus promoventur: partim verò; quod confirmatorum beneficia vacantia statim declarentur & actu conferantur: etsi ad effectum, ut promotus ea dimittere teneatur, pacifica possessio cum commodo majoris partis fructuum exigatur, Panormit. in §. *Cum verò cit. n. 3. Azor p. 2. Instit. lib. 7. cap. 16. q. 12. Flamin. lib. 3. q. 1. n. 77. Granut. ad Simonettam q. 27. n. 6. & Barbosa alleg. cit. n. 68.*

101. Octavò, quantumvis ad Metropolitanas & Cathedrales Ecclesias, etiam sedi Apostolicæ immediatè non subjectas, & ad monasteria eidem immediatè subjecta prælatos eligendi facultas eorum Capitulis stabilita, ad eaque in tempore celebratarum ac præsentatarum electionum confirmatio à Papa, *Nisi ex rationabili & evidenti causa de Cardina-*

*lium consilio eis de digniori & utiliori persona duxerit providendum*, addita sit, casu tamen, quò electiones ad eas intra præscriptum tempus, quod regulariter trimestris est, *c. Ne pro defectu 42. de Elect.* non celebrata, vel intra tempus Jure *c. Cupientes 16. eadem Ruric. in 6. præfixum* non præsentata: vel præsentata quidem, sed minus canonice fuerint, Apostolicæ provisioni reservata sunt *Extravag. cit. & Concord. §. Item placet.*

Minus Canonice autem electiones & his subsidiariæ postulationes censentur, quæcunque celebratae sunt contra sanctiones Canonicas, hoc est, vel à personis eligendi non habentibus potestatem, eaque, quam habebant; aut saltem actuali ejus exercitiò privatis: vel de personis Jure inhabilibus sive ineligibilibus & impostulabilibus celebratae: vel demum, in quibus servata non est forma à Concilio Lateranensi, *c. Quia propter 42. de Elect. præscripta, & Lib. 1. Tit. 6. ab art. 10. & n. 161. latè explicata, P. Weiss. in Concord. à n. 10.* Atque hic reservatio- nis casus declaratur proximè sequenti.

Nonò enim Apostolicæ provisioni reservatae sunt dignitates, beneficia & officia quæcunque Secularia & Regularia, ad quæ aliqui in concordia vel discordia electi sunt vel postulati: si eorum electio cassata vel postulatio repulsa, aut etiam ab ipsis facta renuntiatio à sede Apostolica fuerit acceptata, *cit. Extravag. & Concord. §. Item placet.* Unde, si alicujus Germaniæ Episcopi resignationem in manibus suis facta Papa acceptet, capitulum sine speciali indulto ad electionem procedere non poterit, sed Episcopatus collatio ad Papam pertinebit.

Neque hoc casu vacantes dignitates Episcopales in Germania nostra reservationibus

102.

tionibus non affici: sed ad eas electionem liberam capitulis competere, ritè inferatur ex eo; quòd Papa §. *Item placet cit.* difertè concedat, ut in Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis &c. fiant electiones Canonicae, quæ ad dictam Sedem deferantur pro confirmatione, aut postulatione pro admiffione; quia §. istius generalitas per propositum, & antè expressos ac specialiter reservatos casus restringenda & limitanda est, cum; quia explorati Juris est, legem seu dispositionem generalem restringi per anteriorem, *l. Non est novum 26. ff. de LL. præsertim continentem casum specialem, arg. Reg. Generi 34. in 6. Sanchez Lib. 2. de Matrim. disp. 24. n. 6.* tum verò; ne, quò nihil absurdius & à legum conditorum mente magis alienum est, Papa immediatè antè stabilitam dignitatum ac beneficiorum certis casibus ac modis vacantium reservationem eadem Constitutione suâ revocasse, & antè facti pœnitens aut immemor fuisse videatur, Pirrhing *ad hanc Rubric. n. 360.*

03. Decimò, Papæ reservata est collatio omnium dignitatum, quæ in Ecclesiis Cathedralibus majores sunt post Pontificalem, & dignitatum principalium in Collegiatis, *cit. Extravag. & Concord. §. De ceteris.* Non quidem in qualibet hujusmodi Ecclesia plurium: sed unius duntaxat, ut pluralis locutio in singularem resolvatur; ut Mandosius *in Reg. 3. Cancell. q. 3.* vel, ut Joan. Andr. vult, respiciat solam pluralitatem Ecclesiarum, & sensus sit majorem dignitatem post Pontificalem vel ipsam dignitatem principalem in dictis Ecclesiis reservari.

Quæ autem major dignitas sit, cum Glossa, *Antiqua in Reg. cit.* & alius laudatus P. Weils *n. 25.* desumendum, ait,

ex cujusvis patriæ Consuetudine: quâ spectatâ in Germaniæ nostræ Ecclesiis Cathedralibus proximæ post Pontificalem, & in Collegiatis, si Præposituram non habeant, principales dignitates fere sunt Decanatus, Nicolarts *in Concord. Tit. & dub. 1. §. 11.*

Excipiuntur tamen & speciali privilegio Apostolica sedis dispositioni reservatæ non sunt Primò Præpositura Cathedralis Augustana, quæ ejus Ecclesiæ Capitularium electione obtinetur, ex indulto Alexandri VI. apud Branden *in Concord. q. 12. n. 2.* Secundò Præposituræ omnes, sive post Pontificalem major in Cathedrali, & principales dignitates in Collegiatis Ecclesiis civitatis ac diocesis Leodiensis, quæ electivæ sunt, vigore Concordatorum & indultorum Eugenii IV. & SS. PP. aliorum ab Urbano VIII. confirmatorum *Constitutione*, quæ incipit, *Clerum Leodiensem, editâ Calend. Aprilis 1626.* apud *cit. Branden n. 2.* & Nicolarts §. 12. Tertiò Præpositura Elvacensis, ad quam eligendi jus, capitulum Regularè esset competens, Ecclesiâ in secularem mutatâ retentum, & Sede Apostolica indulgente ad hoc usque tempus est conservatum. Quartò Præposituræ seu primæ dignitates Ecclesiarum Bavaricæ nostræ extra Civitates Episcopales, quæ vigore juris seu privilegii singularis ad Serenissimum Ducum & Electorum nominationem conferuntur &c.

